

N:o 111.

Af Herr **C. Carlson:** *Med förslag till lag rörande tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.*

Då jag tillåter mig afgifva förslag till lag angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom, något afvikande från det af Kongl. Maj:t framlagda förslaget, anser jag mig böra i korthet motivera förändringarna.

Vid 1 §.

Anses nödigt, att förmyndare blifver berättigad att erhålla förmynderskapet öfverflyttadt till den domvärjo, hvarunder han sjelf hör, om han så önskar; men deremot torde stadgande om flyttning af förmynderskap till den domvärjo, hvari den omyndiga har sitt hemvist, vara mindre nödigt, emedan detta ofta kan komma att ombytas.

Vid 6 §.

Som förmyndare alltid måste uppgöra förmyndarräkning in duplo, synes att beviset om räknings aflemnande beqvämast kan tecknas på det ena exemplaret, som till förmyndaren återlemnas, och, om räkningen skall behörigen kunna granskas, böra nödiga handlingar, såsom bo-uppteckning och arfskifte samt qvittenser med mera, till gode män aflemnas.

Som förmyndare bör anses fortfarande ansvara för förmynderskapet, till dess myndling erhållit redovisning, har jag föreslagit följande ordalag: »Har förmynderskap blifvit redovist» etc. I Kongl. Maj:ts förslag heter det: »Har förmynderskap upphört» etc.

Vid 7 §.

På det gode män må hinna behörigen granska förmyndarräkningar, bör ej fordras, att han skall lemna förteckningen deröfver förr än till 15 Juni.

Vid 11 §.

Om förmyndare ålägges lemna inteckning eller annan säkerhet för omyndigs medel, kan han väl ej sjelf innehafva säkerhetshandlingarne, hvadan kommunalstyrelsen föreslås att nämnde handlingar förvara och vid gällande kraft bibehålla.

Vid 15 §.

En procent af omyndigs räntor och inkomster såsom arfvode till gode män kan vara både för högt och för lågt. Är inkomsten till exempel endast 10 kronor, blifver arfvodet 10 öre och uppgår inkomsten och räntor till 50,000 kronor, blifver arfvodet 500 kronor. Jag har därför föreslagit ett minimum och maximum.

Förslag till lag angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.

Med upphäfvande af förordningen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom den 24 September 1861, stadgas som följer:

1 §.

Förmyndare stånde under vårdnad af den rätt, som förordnat förmyndare. Har någon, såsom i 20 kap. Ärfdabalken sägs, utan rättens förordnande tillträdt förmynderskap, ligge vårdnaden å den rätt, som eljest egt att förmyndare förordna.

Förmyndare, som önskar förmynderskap öfverflyttadt till den rätts domvärjo, hvarunder han hör, göre derom anmälan hos den rätt, som hans förordnande utfärdadt; egande samma rätt öfver ansökningen besluta och gifve beslutet ofördröjligen så väl den andra rätten som förmyndaren tillkänna.

2 §.

Vid rätten skall öfver de förmynderskap, som stå under dess vårdnad, föras särskild bok, innehållande de för vårdnadens utöfvande nödiga anteckningar, i enlighet med bestämmelser, som af Konungen meddelas.

3 §.

I stad välje stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstuga gode män, en eller flere, att hafva tillsyn å förmynderskap. Å landet skall hvarje kommun å kommunalstämma utse gode män, en eller flere.

God man väljes för fyra år. I samtliga kommuner i riket bör före Oktober månads utgång innevarande år och derefter inom samma tid hvar tjerde år val af gode män förrättas för nästföljande fyra kalenderår. Afgår god man innan den tid är ute, för hvilken han blifvit vald, utses ofördröjligen annan för den återstående tiden.

Uppgift på valde gode män bör inom *trettio* dagar efter valet hos rätten i stad eller domaren å landet meddelas. Har val i behörig tid ej skett, skall rätten eller domaren göra anmälan derom hos Konungens Befallningshafvande, som det åligger ombesörja, att valet så fort ske kan varder hållet.

4 §.

God man kan den ej vara, som icke uppnått 25 års ålder; ej den, som icke råder öfver sitt gods; ej den, som afträdt sin egendom till borgenärer och icke, på sätt lag förmår, gitter visa, att han är från deras kraf fri; ej den, som genom domstols beslut förklarats förlustig medborgerligt förtroende eller ovärdig att inför rätta föra andras talan; ej heller den, som är tilltalad eller under framtiden stäld för brott, som medför förlust af medborgerligt förtroende. Ej må annan sådant uppdrag sig afsäga än den, som icke är bosatt inom den kommun, der valet

förrättas; embets- eller tjenstemän, som af sin befattning är hindrad att uppdraget fullgöra; den, som efter fyra års tjenstgöring såsom god man är i ordning att från befattningen afgå; den, som uppnått 60 års ålder, samt den, som eljest uppgifver förhinder, hvilket af valmyndigheten godkännes.

5 §.

Förmynderskap, som för afliden persons arfvinge tillträdes, skall stå under tillsyn af gode männen i den kommun, der den aflidne vid dödsfallet haft sitt hemvist.

6 §.

Förmyndare afslute för hvarvt kalenderår räkning öfver allt det han har om händer, med uppgift af den säkerhet, mot hvilken den omyndiges reda penningar äro utsatte, och ingifve före den 15 Februari följande år räkningen *i två exemplar jemte för granskningen nödiga handlingar och verifikationer* till vederbörande gode män. Förmyndarräkning skall innehålla fullständig uppgift på förmyndarens och den omyndiges hemvist, så ock, då ombyte deraf skett, sedan sista räkningen afgafs tillkännagifvande derom. Saknar den omyndige tillgångar, varde det af förmyndaren för gode männen inom samma tid anmaldt; och vare förmyndaren derefter från skyldighet att afgifva räkning fri, intill dess tillgång af beskaffenhet att redovisning derför bör afgifvas, fallit den omyndige till. *Första förmyndarräkningen lemnas till gode män innan 15 Februari tredje året efter förordnandets emottagande.*

Öfver räknings ingifvande, så ock öfver gjord anmälan, som i denna paragraf sägs, ege förmyndaren att af gode männen utan afgift erhålla bevis, *tecknad å dupletträkningen, som jemte de för granskningen lemnade handlingarne förmyndare ega att hos gode männen återhemta.*

Har förmynderskap blifvit redovist, skall förmyndaren inom den tid, som ofvan sägs, derom göra anmälan hos gode männen, och åligge honom, der gode männen det fordra, att med intyg af vederbörande myndighet styrka sin uppgift.

7 §.

Öfver de ingifna räkningarna, så vidt de ej angå förmynderskap, som lyda under hofrätt, åligge gode männen att upprätta förteckning,

upptagande förmyndarnes och de omyndigas namn och bostad som i förra årets förteckning finnes angifven. Har anmälan skett, att omyndig saknar tillgångar, eller har förmynderskap upphört, varde det ock å förteckningen uppgifvet. Gode männen aflemne förteckning före 15 Juni i stad till rätten och å landet till domaren. Har inom kommunen ingen räkning för det förflutna året inkommit, åligge gode männen att inom samma tid sådant anmäla.

8 §.

Försummar förmyndare att i rätt tid aflemna förmyndarräkning eller gode män att i rätt tid aflemna förteckning eller anmälan, hvarom i nästföregående paragraf sägs, förelägge rätten den försumlige vid lämpligt vite att sin skyldighet fullgöra, och förfare i öfrigt efter omständigheterna.

9 §.

Lyder förmynderskap under hofrätt, skall förmyndaren före 15 Juni i hofrätten med bevis af vederbörande gode män styrka, att förmyndarräkning eller anmälan i enlighet med 6 §, blifvit till dem aflemnad. Försummar han det, gälle för hofrätten hvad i 8 § om under rätt sägs.

10 §.

Gode männen åligge att granska inkomna förmyndarräkningar. Finna gode männen för detta ändamål nödigt att taga kännedom af omyndigs värdehandlingar, vare förmyndare pligtig att på begäran uppvisa dem för gode män.

11 §.

Finner god man vid granskning eller eljest, att förmyndare ej rätteligen förvaltat den omyndiges egendom, eller att han af annan orsak ej är lämplig att förmynderskapet förestå, göre derom skyndsamt anmälan hos rätten, som af omständigheterna pröfvar, huruvida annan förmyndare må förordnas. Anser god man nödigt, att förmyndare lem-

nar inteckning eller annan säkerhet för den omyndiges medel, anmäla det ock för rätten, och förordne derom rätten, efter förmyndarens hörande, såsom nödigt och skäligt prövas.

Sådan åtgärd, som i denna paragraf sägs, må ock af rätten vidtagas utan anmälan af god man.

Den säkerhetshandling, rätten enligt denna paragraf ålägger förmyndare aflemna, förvaras hos kommunalstyrelsen i den kommun, inom hvilken förmyndaren har sitt hemvist. Och åligger denna myndighet att emottagen säkerhetshandling vid gällande kraft bibehålla samt uppbära derå upplöpande räntor, som förmyndaren till hånda hålles.

Rättens beslut gånge i verkställighet utan hinder deraf, att det samma i högre rätt öfverklagas.

12 §.

God man åligge att i hvad till hans befattning hör tillhandagå rätten eller domaren med de upplysningar, som äro för gode mannen tillgängliga. Der rätten i anledning af gjord anmälan eller eljest finner nödigt, må rätten förordna god man eller annan person att mot förmyndare föra omyndigs talan; och ege den, som sålunda förordnats, rätt till ersättning af den omyndiges medel, der ej förmyndaren kännes skyldig och eger tillgång att ersättning utgifva.

13 §.

Är, enligt hvad här ofvan sägs, genom rättens beslut vite förelagdt förmyndare eller god man, eller har rätten eljest i anledning af bestämmelserna i denna lag förelagt förmyndare att sig förklara, varde beslutet i stad af rättens betjente och å landet genom kronobetjentes försorg vederbörande tillståndt.

14 §.

Den omyndiges fränder må hos gode männen taga del af förmyndarräkning och ege i afseende derå enahanda rätt till anmälan, som i 11 paragrafen tillägges gode män. Är omyndig till de år kommen, att han sjelf kan finna, att förmyndaren ej väl förvaltar hans egendom, stånde ock den omyndige fritt att det hos rätten angifva.

15 §.

Till gode männen varde såsom arfvode af förmyndaren årligen inbetaldt ett för hundra af den omyndiges räntor och andra inkomster. *Nämnde arfvode må ej i något hänseende betalas till högre belopp än femtio kronor och ej till mindre än en krona.*

16 §.

Der förmyndarkammare finnes, lände hvad derom särskildt är stadgadt till efterrättelse.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1884.

C. Carlson.